

Sygn. akt II K 2/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku w Wydziale II Karnym

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Andrzej Haliński

Protokolant: sekr. sąd. Kinga Wojtaszko

w obecności oskarżyciela skarbowego Drugiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku – nie stawił się zawiadomiony prawidłowo

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 06 lipca 2017 r.

w postępowaniu w stosunku do nieobecnego

sprawy:

T. C., syna M. i H., urodzonego w dniu (...) w B.

oskarżonego o to, że:

od dnia 21.02.2015 r. do dnia 21.09.2015 r. w G. wbrew art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.) jako płatnik, będąc prezesem zarządu komplementariusza spółki (...) Sp. z o.o. Sp. K. z/s w G. i osobą odpowiedzialną za terminowe regulowanie należności podatkowych wskazanej spółki, działając w krótkich odstępach czasu i przy wykorzystaniu tej samej sposobności, nie wpłacał w terminach ustawowych, tj. do 20-tego każdego miesiąca za miesiąc poprzedni, na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w G. zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych PIT-4R od łącznej kwoty dokonanych wypłat za miesiące od stycznia 2015 r. do maja 2015 r. i sierpień 2015 r. w łącznej kwocie 21.044 zł

tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks

I. oskarżonego T. C. uznaje za winnego popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia, stanowiącego przestępstwo skarbowe kwalifikowane z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks, i za to na podstawie art. 77 § 2 kks w zw. z art. 23 § 1 i 3 kks wymierza oskarżonemu karę grzywny w wysokości 30 (trzydziestu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 80 zł (osiemdziesięciu złotych);

II. na podstawie art. 163 kks, art. 24 § 1 kks za karę grzywny wymierzoną oskarżonemu T. C. w punkcie I wyroku za przestępstwo skarbowe opisane w akcie oskarżenia czyni w całości odpowiedzialną posiłkowo (...) Sp. z o.o. Spółkę komandytową z siedzibą w G., nr NIP (...), na podstawie art. 24 § 3 kks w zw. z art. 23 § 3 kks ustalając wysokość jednej stawki dziennej grzywny w zakresie dotyczącym odpowiedzialnego posiłkowo na kwotę 80 zł (osiemdziesięciu złotych);

III. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jedn. Dz. U. z 2002 r. Nr 123, poz. 1058 ze zm.) oraz § 17 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 3, § 2 i § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714) zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej

adwokata Ł. M. kwotę 738,00 zł (siedmiuset trzydziestu ośmiu złotych) brutto tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;

IV. na podstawie art. 113 § 1 kks w zw. z art. 626 § 1 kpk, art. 627 kpk, art. 1, art. 3 ust. 1, art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 r. Nr 49 poz. 223 ze zm.) zasądza od oskarżonego T. C. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.078,00 zł (jednego tysiąca siedemdziesięciu ośmiu złotych) tytułem kosztów sądowych, w tym kwotę 240,00 zł (dwustu czterdziestu złotych) tytułem opłaty.

Sygn. akt II K 2/17

UZASADNIENIE

Sąd w oparciu o zgromadzony w sprawie i ujawniony w toku przewodu sądowego materiał dowodowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w G. powstała w październiku 2012 r. (początkowo jako spółka w organizacji i z siedzibą w G.). Jej komplementariuszem od początku była (...) Sp. z o.o. w G. (początkowo także jako spółka w organizacji i z siedzibą w G.), zaś do jej reprezentacji i prowadzenia jej spraw upoważniony był właśnie wspomniany komplementariusz zgodnie ze sposobem jego reprezentacji. Z kolei jej komandytariuszami byli początkowo W. B. i T. C.. T. C. swoje prawa i obowiązki z tym związane przeniósł później na A. C., zaś W. B. na dwie inne osoby.

Z kolei (...) Sp. z o.o. w G. (początkowo z siedzibą w G.), czyli komplementariusz wskazanej wyżej spółki, od początku swojej działalności w październiku 2012 r. posiadała zarząd jednoosobowy, w skład którego do 05 lutego 2016 r. wchodził T. C. jako Prezes Zarządu, a następnie w pełnieniu tej funkcji zastąpił go M. T.. Prezes Zarządu tej spółki był upoważniony samodzielnie do jej reprezentowania. Od początku istnienia spółki (...) był również jej współnikiem, swoje udziały zbył na rzecz M. T. w zbliżonym czasie do wskazanej zmiany Prezesa Zarządu Spółki.

/Dowód: odpisy z KRS k. 5-7, 80-82; kopie dokumentów z akt KRS k. 9-36/

W ramach działalności (...) Sp. z o.o. Spółki komandytowej w G. w 2015 r. T. C. jako płatnik, będąc Prezesem Zarządu wskazanego wyżej komplementariusza (...) Sp. z o.o. Spółki komandytowej w G. i osobą odpowiedzialną za terminowe regulowanie należności podatkowych wskazanej spółki, pobrał zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych PIT-4R od łącznej kwoty dokonanych wypłat za miesiąc styczeń 2015 r. w wysokości 3.588,00 zł, za miesiąc luty 2015 r. w wysokości 4.305,00 zł, za miesiąc marzec 2015 r. w wysokości 6.224,00 zł, za miesiąc kwiecień 2015 r. w wysokości 4.514,00 zł, za miesiąc maj 2015 r. w wysokości 1.861,00 zł oraz za miesiąc sierpień 2015 r. w wysokości 552,00 zł. co wynika ze złożonej następnie deklaracji rocznej PIT-4R o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy za rok 2015 wyżej wymienionej spółki. W okresie od dnia 21 lutego 2015 r. do dnia 21 września 2015 r. w G. T. C., działając w krótkich odstępach czasu i przy wykorzystaniu tej samej sposobności, nie wpłacał w terminach ustawowych, tj. do 20-tego dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni, na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w G. zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych PIT-4R od łącznej kwoty dokonanych wypłat za wskazane wyżej miesiące w łącznej kwocie 21.044 zł. Zaliczki te nie zostały uregulowane do dnia wyrokowania w niniejszej sprawie.

/Dowód: pisemny wniosek o ukaranie k. 1; wydruk deklaracji rocznej PIT-4R za rok 2015 k. 3-4; informacje o stanie zaległości podatkowych k. 2, 166/

Oskarżyciel publiczny Drugi Urząd Skarbowy w G. oskarżył T. C. o to, że od dnia 21.02.2015 r. do dnia 21.09.2015 r. w G. wbrew art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176 z późn. zm.) jako płatnik, będąc prezesem zarządu komplementariusza spółki (...) Sp. z o.o. Sp. K. z/s w G. i osobą odpowiedzialną za terminowe regulowanie należności podatkowych wskazanej spółki, działając w krótkich odstępach czasu i przy wykorzystaniu tej samej sposobności, nie wpłacał w terminach ustawowych, tj. do 20-tego każdego miesiąca za miesiąc poprzedni, na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w G. zaliczek na podatek

dochodowy od osób fizycznych PIT-4R od łącznej kwoty dokonanych wypłat za miesiące od stycznia 2015 r. do maja 2015 r. i sierpień 2015 r. w łącznej kwocie 21.044 zł, tj. o przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

/Akt oskarżenia k. 112/

Oskarżony T. C. nie był jak dotychczas karany.

/Dowód: dane o karalności k. 162/

Oskarżony T. C. nie złożył w niniejszej sprawie wyjaśnień. Z uwagi na niemożność ustalenia jego aktualnego miejsca pobytu postępowanie toczyło się w trybie postępowania w stosunku do nieobecnych.

/Postanowienie k. 109/

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu analiza zgromadzonego w sprawie i ujawnionego w toku przewodu sądowego materiału dowodowego prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż oskarżony T. C. dopuścił się popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia.

Do powyższego wniosku Sąd doszedł po dokonaniu analizy całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. W tym miejscu wskazać należy, iż ze wskazanego wyżej względu oskarżony nie został przesłuchany w toku postępowania w niniejszej sprawie. Tym samym materiał dowodowy ogranicza się do dokumentów, na podstawie których w ocenie Sądu można jednak ustalić w sposób pozbawiony wątpliwości stan faktyczny dotyczący sytuacji objętej zarzutem postawionym oskarżonemu, który to stan faktyczny wskazuje na popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu przestępstwa skarbowego. Podkreślić należy, iż dowodowe dokumenty zostały sporządzone przez upoważnione do tego osoby i we właściwej formie, ich autentyczność nie budzi wątpliwości Sądu, nie była również kwestionowana przez strony, a w związku z tym należy je uznać za w pełni wartościowy materiał dowodowy.

Okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy wynikają z dowodów w postaci kopii deklaracji podatkowej PIT-4R za 2015 r. (k. 3-4), pisemnego wniosku o ukaranie (k. 1) oraz informacji o stanie zaległości podatkowych (k. 2, 166). Na podstawie przedmiotowych dokumentów Sąd dokonał ustaleń dotyczących wysokości zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za wskazane w zarzucie miesiące, które to zaliczki oskarżony powinien był wpłacić na rachunek Drugiego Urzędu Skarbowego w G., tego, w jakim terminie oskarżony powinien był wpłacić przedmiotowe zaliczki i że tego nie uczynił, jak również tego, że zaliczki te aż do daty wyrokowania w niniejszej sprawie nie zostały wpłacone. Zdaniem Sądu ustalenia w tych kwestiach, dokonane na podstawie wymienionych dokumentów, są jednoznaczne i nie budzą wątpliwości.

Z kolei na podstawie dowodów w postaci odpisów z KRS (k. 5-7, 80-82) i kopii dokumentów z akt KRS (k. 9-36) Sąd ustalił okoliczności istotne dla oceny możliwości przypisania oskarżonemu T. C. zarzucanego mu czynu przy uwzględnieniu treści art. 9 § 3 kks. Z przedmiotowych dowodów wynika bowiem jednoznacznie, iż oskarżony T. C. począwszy od początku działalności obu spółek w 2012 r. i następnie także w okresie objętym zarzutem był Prezesem Zarządu (jednoosobowego) (...) Sp. z o.o. w G. (uprzednio w G.), która to spółka z kolei była komplementariuszem (...) Sp. z o.o. Spółki komandytowej w G. (uprzednio w G.) i w konsekwencji oskarżony był upoważniony do reprezentacji i prowadzenia spraw tej drugiej spółki. W efekcie na podstawie omawianych dokumentów należy uznać, że w okresie objętym zarzutem oskarżony był osobą zajmująca się sprawami gospodarczymi i finansowymi (...) Sp. z o.o. Spółki komandytowej w G. w rozumieniu art. 9 § 3 kks.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd uznał, że zebrany w toku postępowania materiał dowodowy pozwala na przypisanie oskarżonemu popełnienia czynu zarzucanego mu w akcie oskarżenia.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości możliwość przypisania oskarżonemu winy. W toku postępowania nie ujawniły się wątpliwości odnośnie poczytalności oskarżonego. Tym samym zdaniem Sądu nie ulega wątpliwości, iż oskarżony rozumiał znaczenie swojego postępowania i miał możliwość pokierowania swoim postępowaniem w zakresie obejmującym przypisany mu czyn. Zdaniem Sądu oskarżony T. C. działał umyślnie, w formie zamiaru bezpośredniego, jako płatnik celowo i umyślnie nie wpłacając w terminach ustawowych na rzecz właściwego organu pobranych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych i chcąc tego.

Sąd podzielił stanowisko oskarżyciela odnośnie kwalifikacji prawnej czynu popełnionego przez oskarżonego. W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że czyn zarzucany oskarżonemu należało zakwalifikować jako przestępstwo skarbowe z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks.

T. C. będąc płatnikiem (a dokładniej prowadząc sprawy takiego płatnika) w rozumieniu art. 53 § 30 kks pobierał zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych za wskazane wyżej miesiące 2015 roku w wysokości wynikającej z deklaracji podatkowej PIT-4R za ten rok i pomimo tego nie wpłacał ich w terminach ustawowych – zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych do 20. dnia miesiąca następnego – na rzecz właściwego organu, którym był Drugi Urząd Skarbowy w G.. Przy uwzględnieniu, że łączna kwota niewpłaconego podatku była małej wartości w rozumieniu art. 53 § 14 kks, ale przekraczała ustawowy próg określony w art. 53 § 6 kks, takie zachowanie oskarżonego wypełniło znamiona przestępstwa z art. 77 § 2 kks, który to przepis penalizuje samo nieodprowadzenie w terminie pobranych od podatnika kwot podatku.

Sąd podziela przy tym powszechnie przyjęte stanowisko, iż kondycja finansowa płatnika nie ma znaczenia dla odpowiedzialności karnoskarbowej płatnika (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., sygn. akt IV KKN 427/98, Prok. i Pr. 2003/2/12; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02 sierpnia 2002 r., sygn. akt IV KKN 426/98, LEX nr 55193; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 1999 r., sygn. akt III KKN 434/97, Prok. i Pr. 2000/1/6). Wynika to z okoliczności, że środki pieniężne pobrane przez płatnika nie należą do niego, należą do podatnika (do czasu pobrania) i do Skarbu Państwa (od czasu wpłacenia), zaś powinnością płatnika jest jedynie obliczyć i pobrać podatek oraz wpłacić go na rachunek właściwego organu. W konsekwencji jeżeli płatnik posiada środki finansowe, ale przeznacza je na inny uzasadniony ekonomicznie cel, zwłaszcza na podtrzymanie działalności gospodarczej, w grę może wchodzić jedynie umniejszenie stopnia winy, nie zaś jej wyłączenie w całości. Wina odpada dopiero wówczas, jeżeli płatnik w ogóle nie posiada środków finansowych i nie może pozyskać ich na innej drodze, jednakże materiał dowodowy nie daje podstaw do dokonania takiego ustalenia w niniejszej sprawie. Wskazać należy również, iż przepis art. 77 kks nie przewiduje żadnego dodatkowego znamienia, porównywalnego do uporczywości określonej w art. 57 § 1 kks, a w konsekwencji już samo niewpłacenie w terminie przez płatnika pobranego podatku, w przypadku braku wyłączenia winy, jest zachowaniem wypełniającym znamiona omawianego przestępstwa skarbowego. Również w zakresie strony podmiotowej przestępstwa nie jest tutaj wymagana żadna szczególna motywacja sprawcy niewpłacającego pobranego podatku.

Mając na uwadze, iż działanie oskarżonego było rozciągnięte w czasie i składało się z większej ilości zachowań polegających na niewpłacaniu w terminach ustawowych pobranych zaliczek na podatek za wskazane wyżej miesiące, a zachowania te były podejmowane w krótkich odstępach czasu (nieprzekraczających 6 miesięcy) i zdaniem Sądu niewątpliwie przy wykorzystaniu takiej samej sposobności, kwalifikację prawną omawianego czynu uzupełnia art. 6 § 2 kks.

Ponadto przedmiotową kwalifikację należało uzupełnić, co trafnie uczynił oskarżyciel, o art. 9 § 3 kks, albowiem T. C. jako Prezes Zarządu komplementariusza (...) Sp. z o.o. Spółki komandytowej w G. niewątpliwie zajmował się sprawami gospodarczymi, w tym finansowymi, wskazanej wyżej spółki będącej osobą prawną, i w konsekwencji odpowiada za omawiane przestępstwo skarbowe jak sprawca właśnie na podstawie art. 9 § 3 kks.

Uznając oskarżonego T. C. za winnego popełnienia opisanego wyżej przestępstwa skarbowego kwalifikowanego z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks Sąd na podstawie art. 77 § 2 kks w zw. z art. 23 § 1 i 3 kks wymierzył oskarżonemu karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę

80 zł. W ocenie Sądu wymierzona oskarżonemu kara jest odpowiednia i stosownie do treści art. 12 § 2 kks oraz art. 13 § 1 kks jej dolegliwość nie przekracza stopnia winy oskarżonego i uwzględnia stopień społecznej szkodliwości popełnionego przez niego czynu oraz pozwoli na osiągnięcie celów zapobiegawczych i wychowawczych w odniesieniu do oskarżonego, jak również na spełnienie potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W tym miejscu wskazać należy, iż przestępstwo skarbowe przypisane oskarżonemu jest zagrożone karą grzywny w wymiarze od 10 do 720 stawek dziennych. Tak więc wymierzona oskarżonemu kara jest zdecydowanie bliższa dolnej ustawowej granicy możliwej do wymierzenia kary i nie sposób uznać jej za nadmiernie surową.

Jako okoliczność obciążającą przy określaniu sądowego wymiaru obu kar Sąd wziął pod uwagę to, iż oskarżony aż do dnia zamknięcia przewodu sądowego w niniejszej sprawie nie uregulował zaległych należności podatkowych związanych z przedmiotowym czynem, co ma znaczenie dla oceny ujemnych następstw tego czynu.

Z kolei jako okoliczność łagodzącą przy określaniu sądowego wymiaru kary Sąd wziął pod uwagę dotychczasowy tryb życia oskarżonego, który jest osobą niekaraną, a także stosunkowo niewielką łączną wysokość niewpłaconych w terminie przez oskarżonego należności podatkowych, albowiem kwota niewpłaconego podatku w formie zaliczek przekraczała wprawdzie ustawowy próg określony w art. 53 § 6 kks w zw. z art. 53 § 3 kks, decydujący o przyjętej kwalifikacji prawnej czynu, jednakże nie w sposób drastyczny.

Określając wysokość stawki dziennej grzywny wymierzonej za przestępstwo skarbowe na kwotę 80 zł, a więc jedynie nieznacznie przekraczającą dolną ustawową granicę wysokości stawki dziennej, Sąd miał na uwadze okoliczności wskazane w art. 23 § 3 kks.

Sąd na podstawie art. 163 kks oraz art. 24 § 1 kks za karę grzywny wymierzoną oskarżonemu T. C. w punkcie I wyroku za przestępstwo skarbowe opisane w akcie oskarżenia uczynił w całości odpowiedzialną posiłkowo (...) Sp. z o.o. Spółkę komandytową z siedzibą w G., nr NIP (...). Konieczność zamieszczenia w wyroku kończącym postępowanie także orzeczenia w przedmiocie odpowiedzialności posiłkowej wynika wprost z treści art. 163 kks.

Zdaniem Sądu niewątpliwie istnieją podstawy do nałożenia na wskazaną wyżej spółkę, będącą osobą prawną, odpowiedzialności posiłkowej za karę grzywny wymierzoną oskarżonemu T. C. za opisane wyżej przestępstwo skarbowe kwalifikowane z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks, albowiem oskarżony niewątpliwie prowadził sprawy tej spółki jako jej zarządca, a spółka ta mogła odnieść z popełnionego przez oskarżonego przestępstwa skarbowego korzyść majątkową polegającą na możliwości korzystania z pieniędzy pobranych jako zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych i niewpłaconych do właściwego organu jako podatek. W konsekwencji spełnione zostały wszystkie określone w art. 24 § 1 kks przesłanki do nałożenia na (...) Sp. z o.o. Spółkę komandytową z siedzibą w G. odpowiedzialności posiłkowej w omawianym zakresie. Nakładając taką odpowiedzialność Sąd na podstawie art. 24 § 3 kks w zw. z art. 23 § 3 kks ustalił ponownie wysokość jednej stawki dziennej grzywny w zakresie dotyczącym odpowiedzialnego posiłkowo na kwotę 80 zł, a więc taką samą jak w przypadku oskarżonego, uznając, że taka wysokość stawki dziennej grzywny jest adekwatna do okoliczności wskazanych w art. 23 § 3 kks.

Sąd orzekł również o kosztach procesu. Przede wszystkim na podstawie stosownych przepisów Sąd przyznał Kancelarii Adwokackiej adwokata Ł. M. kwotę 738,00 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu. Wobec uznania oskarżonego za winnego i braku podstaw do przyjęcia, aby wobec oskarżonego mogła zostać zastosowana instytucja zwolnienia z kosztów sądowych (wbrew stanowisku obrońcy oskarżonego nie przemawia za tym sam fakt, iż wobec prowadzenia postępowania w trybie w stosunku do nieobecnych nie udało się ustalić aktualnej sytuacji materialnej oskarżonego, albowiem jednocześnie oznacza to, iż nie ujawniły się przesłanki do zastosowania instytucji zwolnienia oskarżonego kosztów sądowych, a tym samym należy zastosować ogólną zasadę wynikającą z art. 627 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks) Sąd zasądził od oskarżonego T. C. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1.078,00 zł tytułem kosztów sądowych, w tym kwotę 240,00 zł tytułem opłaty (jej wysokość wynika z treści art. 3 ust. 1 i art. 21 pkt 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych). Na pozostałą część kosztów składają się wydatki poniesione przez Skarb Państwa zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i podczas postępowania

sądowego, związane z tzw. ryczałtem pocztowym, z uzyskaniem danych o karalności oskarżonego oraz z poniesionymi kosztami nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu.